

Vltava slavná a splavná

recenze výstavy

Vltava - česká řeka a národní symbol, tak jí vnímali malíři, hudební skladatelé, literáti a všichni, pro které znamenala zdroj obživy či byla cílem jejich turistických výletů. Od pramene v šumavských lesích až po vtok do Labe u Mělníka se v délce 433 km vine a klikatí krajinou. Protéká třinácti městy a obcemi majícími slovo Vltava v názvu nebo jejich okolí, jakož i poblíž desítek lidských sídel, která se nacházejí nedaleko jejích břehů. V roce 1993 byla uspořádána výstava o Labi (Labe - život řeky, Praha - Národní muzeum), Vltavě se takového projektu dostalo v roce 2025.

V prostorách Jízdárny Pražského hradu se v architektonické instalaci, která evokuje motiv říčních vln, odvíjí její příběh. Dvanáct tematických celků – Srdce divoké řeky, Formování řeky, Místa na řece, Osobnosti řeky, Energie řeky, Doprava na řece, Dopravní a technická díla na řece, Život u řeky, Inspirace řekou, Vltavské legendy, pohádky a pověsti, Vltavský poklad – zlato, perly a drahokamy a Vltava emblematická – obsahuje mnoho exponátů od pravěku po výtvarné umění současnosti, vybraných tak, aby dějinné, umělecké a lidské reálie s řekou související, byly zastoupeny co nejpodrobněji. Archeologické nálezy, středověké listiny, architektonické fragmenty církevních staveb a konstrukcí Karlova mostu v Praze, mince, textilie, sklo, porcelán, modely parníků, šífů i říčních strojů a přehrad, vorařské nářadí, sportovní trofeje, předměty související s trampinkem i spolkem Vltavan, fotografie, kresby, staré tisky, sochy a především velký počet olejomalb, reprezentují svými motivy či vlastnictvím jednotlivých exponátů města a obce s řekou „spjaté“ a zároveň ukazují dávnou podobu těchto sídel i jejich okolí – Vyšší Brod, Lenora, Horní Planá, Rožmberk nad Vltavou, Zlatá Koruna, Český Krumlov, Hluboká nad Vltavou, Orlík, České Budějovice, Týn nad Vltavou, Boršov nad Vltavou, Roztoky u Prahy, Nelahozeves, Praha aj. jsou také představena v sepětí se slavnými osobnostmi, kterým se řeka stala životním osudem či předmětem zájmu. Podnikatelé Vojtěch Lanna a Wilhelm Kralík jr., hudební skladatel Bedřich Smetana, fotograf Josef Seidel, textilní výtvarnice Marie Hoppe-Teinitzerová, sochaři Jan Brokoff a Václav Prachner, malíři Ferdinand Runk, Jakub Schikaneder, Egon Schiele, Oskar Kokoschka, Antonín Chittusi, Bedřich Havránek, Zdenka Braunerová, Václav Špála, Antonín Slavíček, František

Jiroudek i jejich méně známí či anonymní umělečtí soupeřníci zachytili i již zaniklé stavby a krajinářské celky, pohlcené hladinami Orlické a Lipenské přehrady, jejichž výstavbě je v expozici věnován odpovídající prostor.

Mezi množstvím exponátů vynikají unikáty – mj. sochy Alegorie Vltavy od Václava Prachnera, Samsona od Josefa Dietricha, sv. Jana Nepomuckého od Jana Brokoffa, partitura symfonické básně Má Vlast Bedřicha Smetany a jeho busta od Josefa Václava Myslbeka, Schedelova Světová kronika, Müllerova mapa Čech, zlatý florén krále Jana Lucemburského, souprava na bowli pro anglickou královnu Alžbětu II. ze sklárny v Lenoře, ornáty z cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě, sportovní trofeje z vodáckých závodů, totem trampské osady nazvané Ztracená naděje (Ztracenka), obrazy Ferdinanda Runka, portréty - opata Kryšpína Fuka, který se významně zasloužil o splavnění Vltavy, císařovny Marie Terezie v šatech ozdobených vltavskými perlami či pražského primátora Františka Dietricha a mnoho dalších ... Škoda, že není vystaven Velký pohled na Prahu od rytce Václava Hollara ...

Jednotlivé exponáty jsou provázeny přehlednými a obsáhlými popiskami, které umocňují celkový dojem. Lze si přát, aby zdařilou výstavu přišlo zhlédnout co nejvíce návštěvníků, vždyť řeka Vltava si zaslouží, aby jí vzdali poctu, obdobně jako členům početného autorského týmu, kteří důkladně připravili projekt **Vltava slavná a splavná**.

Výstava Vltava slavná a splavná – Jízdárna Pražského hradu ve dnech 5. 9. 2025 – 4. 1. 2026, organizátor: Národní památkový ústav ve spolupráci s mnoha dalšími kulturními institucemi.

Autor textu: Stanislav Vaněk